

Gulgina

II JILD

KICKINTOYLAR UCHUN
BADIIY ADABIYOT
MAJMUASI

*O'zbekiston Respublikasi
Xalq ta'limi vazirligi
O'zbekiston Respublikasi Fanlar
akademiyasi Alisher Navoiy nomidagi
Til va adabiyot instituti*

II jild

Gulgina

*Kichkintoylar uchun
badiiy adabiyot
majmuasi*

“YANGI NASHR” nashriyoti
Toshkent – 2010

BBK 83.8(5Ÿ)
G95

“BARKAMOL AVLOD YILI”ga bag‘ishlanadi

Mazkur ikki jildlik majmua ta’lim to‘g‘risidagi Qonun va ta’lim talablari asosida tayyorlandi.

Tuzuvchi-muallif

Zamira IBROHIMOVA,
filologiya fanlari nomzodi,
O‘zbekiston Fanlar akademiyasi Alisher Navoiy nomidagi
Til va adabiyot institutining katta ilmiy xodimi

Mas’ul muharrirlar:

Murod IBROHIMOV
filologiya fanlari nomzodi,
Beruniy nomidagi Davlat mukofoti laureati;

Tursunboy ADASHBOYEV,
O‘zbekiston Yozuvchilar uyushmasi qoshidagi bolalar va
o‘smirlar adabiyoti kengashi boshlig‘i

Taqrizchilar:

O‘zbekiston Xalq ta’limi vazirligi MMXQTMORO‘MM rahbari S. S. Mirjalilova;
psixologiya fanlari nomzodi F. N. Vahobova; filologiya fanlari doktori
J. Jumaboyeva; filologiya fanlari nomzodi R. Barakayev; Toshkent shahar, Uchtepa
tumanidagi 455-sonli Boshlang‘ich ta’lim-tarbiya markazi direktori
D. Sh. Xidoyatova; Toshkent viloyati, Qibray tumanidagi 20-sonli “Chehra”
maktabgacha ta’lim muassasasining mudirasi N. O. Tursunova

Loyiha menejeri A. Irisboyev

Hurmatli ota-onalar! Ustoz tarbiyachilar! Kelajakda farzandlarimizning qanday inson bo‘lib yetishishi ko‘p jihatdan Sizga bog‘liq. Bugun Siz o‘qib berayotgan asarlaringiz bilan ularning qalbiga ezgulik urug‘larini qadar ekansiz, yillar o‘tib ana shu urug‘ tup qo‘yib, palak yozadi. Sizning mehnatingiz, e’tiboringiz o‘zingizga mehr-muhabbat bo‘lib qaytishiga shubha yo‘q.

“Gulgina” majmuasi ikki kitobdan iborat. Qo‘lingizdagi ikkinchi kitobga katta yosh (5 – 6); maktabga tayyorlov (6 – 7) davri bolalariga mo‘ljallangan asarlar kiritilgan.

Ota-onalar va tarbiyachilarga qulaylik yaratish maqsadida har ikki kitobda badiiy asarlarni kichikintoylar ongi va qalbiga yetkazish yo‘llari haqida «Badiiy so‘zning qudrati» nomli uslubiy maqola berildi.

Majmua maktabgacha ta’lim muassasasi xodimlari va ota-onalarga, maktabgacha yoshdagi bolalar va boshlang‘ich sinf o‘quvchilariga, maktabgacha va boshlang‘ich ta’lim yo‘nalishidagi kollej o‘quvchilari, oliy o‘quv yurtlari talabalari, shuningdek, ushbu soha mutaxassis, ustoz-murabbiylariga mo‘ljallangan.

ISBN 978-9943-330-37-5

© “MEDIANASHR” MCHJ
© “YANGI NASHR” nashriyoti, 2010-y.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT MADHIYASI

*Abdulla Oripov so‘zi,
Mutal Burhonov musiqasi*

*Serquyosh, hur o‘lkam, elga baxt, najot,
Sen o‘zing do‘stlarga yo‘ldosh, mehribon!
Yashnagay to abad ilm-u fan, ijod,
Shuhrating porlasin toki bor jahon!*

N a q o r a t

*Oltin bu vodiylar — jon O‘zbekiston,
Ajdodlar mardona ruhi senga yor!
Ulug‘ xalq qudrati jo‘sh urgan zamon,
Olamni mahliyo aylagan diyor!*

*Bag‘ri keng o‘zbekning o‘chmas iymoni,
Erkin, yosh avlodlar senga zo‘r qanot!
Istiqlol mash‘ali, tinchlik posboni,
Haqsevar ona-yurt, mangu bo‘l obod!*

N a q o r a t

*Oltin bu vodiylar — jon O‘zbekiston,
Ajdodlar mardona ruhi senga yor!
Ulug‘ xalq qudrati jo‘sh urgan zamon,
Olamni mahliyo aylagan diyor!*

SO‘ZBOSHI O‘RNIDA

Qadrli ota-onalar, buvi-yu bobolar, tarbiyachi va ustozlar!

Bola tarbiyasidek o‘ta mas’uliyatli vazifani amalga oshirishingizda, shubhasiz, badiiy adabiyotning alohida o‘rni bor. Qo‘lingizdagi majmua sizning ushbu xayrli ishni bajarishingizda beminnat xizmat qiladi, deb umid qilamiz. Chunki unda farzandlaringizni ilk yoshidan boshlab go‘zallikka oshno etuvchi, ezgulik, yaxshilikning nurli yo‘llari bo‘ylab yetaklovchi boy og‘zaki ijodimiz va yozma adabiyotimizning eng yaxshi namunalari joy olgan. Yusuf Xos Hojib, Alisher Navoiy, Zahiriddin Muhammad Bobur, Sa‘diy Sheroziy va Sharqning boshqa buyuk allomalari qalamiga mansub bolalarbop asarlar; axloq-odobga doir hadislar, shuningdek, turli xalq og‘zaki va yozma ijodidan ko‘plab asarlar tanlash asosida kiritilgan. Ularni saralashda maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalar adabiyotining o‘ziga xos xususiyatlariga, badiiylilik darajalariga alohida ahamiyat berildi.

...Oilada yangi inson dunyoga keladi-yu, sizga unut bo‘layozgan bolalar adabiyoti bilan qayta oshno etadi. Qanday qilib, deysizmi? Juda oddiy. Chunki farzandingiz tug‘ilgan dastlabki kundanoq adabiyot sizga sidqidildan xizmat qilish uchun xonadoningizga kirib keladi. Dastlab farzandingizga bo‘lgan cheksiz muhabbatingizni izhor qilish uchun u beshik boshida mehrli qo‘shiq bo‘lib taraladi:

*Alla, bolam, alla-yo,
Ko‘rar ko‘zim, alla-yo,
Suyar so‘zim, alla-yo,
Shirin jonim, alla-yo,
Issiq nonim, alla-yo.*

Yig‘lab turgan farzandingiz allaning mayin ohangidan bu dunyoda yolg‘iz emasligini, siz kabi mehriboni borligini his etib tinchlanadi, orom olib uyquga ketadi. Uyg‘ongach, siz uni sevib-suyib erkalaysiz:

*Oppoq, oppoq, oppog‘im,
Qo‘zilar juni — qalpog‘im.
Hamma yomon deganda,
O‘zginamning oppog‘im.*

Yigʻlasa, siz uni yana sevib-suyib ovutasiz:

*Suv keladi boshidan,
Hazratimning qoshidan,
Onaginang aylansin,
Koʻzginangning yoshidan.*

Qanday yaxshi! Qadim katta momolarimiz, katta buvilarimiz tomonidan qoldirilgan oltin meros — qoʻshiqlar bugun ham siz va farzandingiz oʻrtasida mehrli munosabat oʻrnatishda, unga boʻlgan muhabbatingizni izhor qilishingizda, avaylab-ardoqlab, cheksiz gʻamxoʻrlik koʻrsatishingizda sizga madadkor boʻlmoqda.

Alla, erkalama, ovutmacholardagi quyma misralar, kutilmagan ajoyib-gʻaroyib oʻxshatishlar, ritmik ohangdorlik, hayajonli ruh bolaning kayfiyatini koʻtaradi, unga shodlik, quvonch olib keladi. Shu tariqa farzandlaringizning his-tuygʻulari shakllana boshlaydi.

Farzandingiz katta boʻlgani sari, uning badiiy adabiyotga qiziqishi ham orta boradi. Endi siz unga asta-sekin jajjigina sheʼrlar, ertaklar va hikoyalar aytib bera boshlaysiz. Shu daqiqalarda bolangizga alohida eʼtibor bersangiz, asar voqealari uning murgʻak qalbini butkul sehrlab olganligining, ertak yoki hikoya qahramonlari holatini, xatti-harakatlarini butun vujudi bilan his etayotganligining, hayajonlanayotganligining guvohi boʻlasiz. Bu tashqi ifodalarning hammasi bola qalbida roʻy berayotgan chuqur ichki kechinmalarning aksidir. Shu tariqa farzandingiz badiiy asarlar orqali ilk bora goʻzal xulqning ulugʻligini, birovga yaxshilik qilishning qanchalik zavqliligini, aksincha, chirkin xulq-atvorning, yomonlikning xunuk va jirkanchligini his etadi, fikr yuritadi. Asta-sekin uning maʼnaviy dunyosi shakllana boshlaydi.

Farzandingiz katta boʻlgani sari hajm jihatdan kattaroq, mavzu jihatdan nisbatan murakkabroq asarlar talab eta boshlaydi. Chunki endi unda voqea-hodisalarining sodir boʻlish sabablariga qiziqish kuchayadi, idrok, tafakkur, nutq tobora rivojlanadi. Siz oʻqib yoki soʻzlab berayotgan badiiy asarlar uning hissiyotini, idrok va tafakkurini, xayol va xotirasini, iroda va diqqatini yanada rivojlantirib boriishi bilan birga, uning qalbini asrlar davomida shakllangan milliy-maʼnaviy boyligimiz, qadriyatlarimiz bilan limmo-lim toʻldiradi, ularni yuksak insoniylik ruhida tarbiyalaydi, shuuriga shuur qoʻshadi.

Kelajakda farzandingizning qanday inson boʻlib yetishishi koʻp jihatdan sizga bogʻliq. Bugun siz oʻqib berayotgan asarlaringiz bilan uning qalbiga ezgulik urugʻla-

rini qadar ekansiz, yillar oʻtib, ana shu urugʻ tup qoʻyib, palak yozadi. Sizning mehnatingiz, eʼtiboringiz oʻzingizga mehr-muhabbat boʻlib qaytishiga shubha yoʻq.

Qadrli ota-onalar va tarbiyachilar! Ushbu majmuani tuzishda Oʻzbekiston Respublikasining «Taʼlim toʻgʻrisida»gi Qonuni talablariga suyanildi va Xalq taʼlimi vazirligi tasdiqlagan maktabgacha taʼlim tizimidagi Tayanch dasturlaridan foydalanildi. Kezi kelganda shuni alohida taʼkidlaymizki, Tayanch dasturlarida maktabgacha yoshdagi bolalarga beriladigan taʼlim-tarbiyaning maqsad va vazifalari, asosiy yoʻnalishlari, shuningdek, bu yoʻnalishlar boʻyicha bolaning rivojlanganlik darajasi va boshqalar yuzasidan aniq va puxta tavsiyalar berilgan. Xususan, unda bolalarni badiiy adabiyot bilan tanishtirish boʻyicha maqsad va vazifalar, har bir guruh bolalariga yil davomida oʻqiladigan, hikoya etiladigan, yodlatiladigan asarlar soni, nomi, mualliflari haqida aniq maslahatlar olish mumkin.

Lekin shuni alohida taʼkidlab oʻtish kerakki, qoʻyilayotgan bu talab va tavsiyalar bolani badiiy adabiyot bilan oshno etishda qatʼiy qolip boʻlib qolmasligi kerak. Unga namuna sifatida qarash, erkin, ijodiy yondashish lozim.

Majmuada badiiy asarlar bolalarning yosh xususiyatlaridan kelib chiqqan holda quyidagicha taqsimlangan: Birinchi kitob: Chaqaloqlik davri (1 yoshgacha); Ilk yosh (1–3); Kichik yosh (3–4) va Oʻrta yosh (4–5). Ikkinchi kitob: Katta yosh (5–6) va maktabga tayyorlov (6–7) davri. Bu yosh davrlariga ham tarbiyachi va ota-onalar erkin yondashishlari, bolalarning saviyasi, qiziqish, tushunish va oʻzlashtirish darajalariga qarab oldinga, yaʼni kattaroq yosh davriga tavsiya etilgan asarlarga murojaat etishlari yoki, aksincha, orqaga, kichikroq yosh davridagi asarlarga qaytishlari mumkin.

Majmuaning har bir yosh davri xalq ogʻzaki ijodi bilan boshlanadi. Chaqaloqlik va ilk yosh davriga alla qoʻshigʻi bilan bir qatorda erkalama, ovutmachiq, beshikka solish marosimlarida aytiladigan qoʻshiqlar tavsiya etilgan boʻlsa, kichik yosh davriga mavsum qoʻshiqlari, aytishma-oʻyin qoʻshiqlari, maqollar, ertaklar tavsiya etilgan. Shu tariqa bolalarning yoshlari katta boʻlgani sayin, tavsiya etilayotgan asar xillari ham asta-sekin koʻpaytirildi. Oʻrta yosh davriga mavsum qoʻshiqlari, hukmlagichlar, aytishma-oʻyin qoʻshiqlari, chandishlar, ertak, rivoyat va dostonlardan kichik bir parcha tavsiya etildi. Katta yosh va maktabga tayyorlov davri bolalariga esa mavsum qoʻshiqlari, yalinmashoqlar, qiziqmashoqlar, oʻyin qoʻshiqlari, cheklashmashoqlar, guldur-guplar, topishmoqlar, tez aytishlar, sanamalar, maqollar, ertaklar, rivoyatlar va dostonlardan parchalar tavsiya etilgan. Shuningdek, kichiktoylar saviyasiga mos jahon xalqlari ertaklaridan namunalar kiritilgan.

Majmuaning adabiy asarlarga bagʻishlangan qismi oʻzbek va jahon xalqlari yozuvchilarining sheʼriy hamda nasriy asarlaridan iborat.

Ota-onalar va tarbiyachilar ishini yengillatish maqsadida sheʼriyat boʻlimini mavzu jihatdan bir qancha qismlarga boʻlishni lozim topdik: Oʻzbekiston – mening Vatanim; Yil fasllari; Tabiat olamida; Hayvonot dunyosi; Onalar va bolalar haqida v. b.

Nasr boʻlimiga esa, faqat janr jihatidan tartib berildi: u ertak, hikoya hamda (katta yosh va maktabga tayyorlov davriga) mumtoz adabiyot namunalari va qissadan parchalar asosida tashkil topgan. Shuningdek, oʻrta yosh va maktabga tayyorlov davrlariga «Buyuk siymolar haqida» boʻlimi ham kiritilgan boʻlib, unda Alisher Navoiy, Zahiriddin Muhammad Bobur, Al-Buxoriy hamda Amir Temurlarning hayoti va faoliyatlari haqidagi matnlar joy olgan.

Ota-onalar va tarbiyachilarga yordam berish maqsadida har ikki kitobda badiiy asarlarni kichkintoylar ongi va qalbiga yetkazish yoʻllari haqida «Badiiy soʻzning qudrati» nomli uslubiy maqola berildi.

Xullas, kichkintoy bilan bevosita muloqotda boʻlayotgan har bir katta odamning niyati «Bola kitob bilan birgalikda oʻsib, kamol topsin», degan shior darajasida boʻlishi kerak. Buning uchun kichkintoy uzluksiz ravishda har kuni kitob bilan uchrashishi zarur! Shundagina bola kitobga oʻrganadi, unga mehr qoʻyadi va u bilan doʻstlashadi. Ushbu majmuani tayyorlashdan koʻzda tutgan asosiy maqsadimiz ham shundan iborat.

Tuzuvchi-muallif

Katta yosh davri

5—6 yoshgacha

O'zbek xalq og'zaki ijodi

“KETGAN QUSHLAR UZOQDAN YANA BIZGA QAYTADI...”

Mavsum qo'shiqlari

* * *

Omonlik, hey, omonlik,
Yetdik Navro'zga,
Unutilsin yomonlik,
Qut ber rizq-ro'zga.

Yurtga tinchlik so'rayman,
Olamga chiroy.
Shu ayyomni qutlay deb,
Undirdim bug'doy.

Sumalak — bir bahona,
G'animat diydor,
Shu urfimiz shohona,
Oqibatga yor.

Xudoga ming shukrkim,
Yetdik Navro'zga.
Maysa o'sibdi durkun,
Suray men ko'zga.

* * *

Navro'z keldi, yoz keldi,
Turna keldi, g'oz keldi.
Yam-yashil chorbog'lardan
Bulbulday ovoz keldi.

Navro'z keldi bu kecha,
Pishiring navro'z go'ja.
Go'jasi shirin momolarga
Beraylik bir juft jo'ja.

* * *

Qaldirg'och qayib uchar,
Qanotin yoyib uchar,
Navro'zda qozon to'lsa,
Elimizni baxt quchar.

* * *

Ketgan qushlar uzoqdan
Yana bizga qaytadi,
Kurtak ochgan shoxlarda
Sayrab qo'shiq aytadi.

* * *

Chitti gul-a, chitti gul,
Ha-yu, chitti gul.
Chitti gulga gul bosay,
Bir yonida yon bosay.

Ha-yu, chitti gul,
Ha-yu, chitti gul.

Qo'ling qo'lvoqda bo'lsin,
Beling belvoqda bo'lsin.
Ha-yu, chitti gul,
Ha-yu, chitti gul.

Dupur-dupur ot keldi,
Chiqib qarang, kim keldi?
Aravada un keldi,
Childirmada gul keldi.
Ha-yu, chitti gul,
Ha-yu, chitti gul.

Oq sholi-yu ko'k sholi,
Oq sholini oqlaylik,
Ko'k sholini ko'klaylik,
Yaxshi kunga saqlaylik.
Ha-yu, chitti gul,
Ha-yu, chitti gul.

* * *

Laylak keldi, yoz bo'ldi,
Qanoti qog'oz bo'ldi,
Laylak boradi tog'ga,
Quloqlarida halqa,
Halqani opqochaylik,
El boshiga sochaylik,
Elning murodi kulsin,
Laylak balandroq uchsin!

* * *

Laylaklar uchib keldi,
Janubdan ko'chib keldi,
 Lal-la-la-la!
Tol boshiga in soldi,
Shu yerlik bo'lib qoldi!
 Lal-la-la-la!
Kelganlari soz bo'ldi,
Biz yoqda ham yoz bo'ldi!
 Lal-la-la-la!

“TULKICHA-YA, TULKICHA...”

Qiziqmachoqlar

— Ola tog'ning boshida ne ko'rding?
— Oq beshikni men ko'rdim.
Oq beshikni ichida
Oq bolani men ko'rdim.
Oq bolaning qo'lida
Oq piyola men ko'rdim.
Oq piyola ichida
Qizil olma men ko'rdim.
Qizil olma tishladim,
Samarqandda qishladim...

* * *

Girdon-girdon tozi,
Bulbullarning yozi.
— Bular kimdi qizi?

— Shokirboydi qizi.
— Shokirboyda nima bor?
— Uchar-uchar qushi bor.
Uchib ketdi havoga,
Qaytib tushdi daryoga.
Daryo suvi quridi,
Baliqlari churidi.
— Baliqlarni kim yuvdi?
— Potma degan qiz yuvdi.
— Daryo suvin kim ichdi?
— Oqqina kuchukcha ichdi.
— Oqqina kuchukcha o'lsin,
Bolasi bizga qolsin,
Bolasini sotaylik,
Sabzi-piyoz olaylik,
Sho'rva qilib ichaylik.

* * *

— Tulkicha-ya, tulkicha,
Tunda qayga borasan?
— Momom uyiga boraman.
— Momong sanga ne deydi?
— O'tin terib kel, deydi.
O'tin terdim o'n quchoq,
Qirdan terdim qirq quchoq.
— Momong uni ne qildi?
— Non yopdi o'choq-o'choq.
Elga berdi elakday,
Kelinga berdi keliday,
Menga berdi tirnoqday.
Otib urdim eshikka,
Manglayim tegdi teshikka.

* * *

— Qurbaqajon, qurbaqa,
Afting nega bundaqa?

— Suv ichida ko'p yurdim,
Aftim bo'ldi shundaqa.

— Qurbaqajon, qurbaqa,
Oyog'ing nega bundaqa?

— Kovush-maxsi kiymadim,
Shunga bo'ldi shundaqa.

— Qurbaqajon, qurbaqa,
Ko'zing nega bundaqa?

— Men ko'zoynak taqmadim,
Shuning uchun shundaqa.

“TURNA, ARQON SOL!..”

Hukmlagichlar

— G'alvir, g'alvir!..

— Arg'amchi, arg'amchi!..

— Turna, arqon sol!

— Cho'ntagingga talqon sol.

— Talqoningni yeyaylik,
Tegaversin deyaylik.

* * *

Qaldirg'och, g'och-g'och,
Chiyillamay, bola och.
Mening sochim jingalak,
Pista bilan bodom soch!

* * *

Qaldirg'och, g'och-g'och,
Eshigingni och-och.
Eshigingni ochmasang,
Pista-bodom sochmasang,
Osh-qatig'ing icharman,
Cho'lga qarab choparman...

* * *

Laylak keldi, ilon, qoch,
Bola-chaqang olib qoch.
Yangi to'ning kiyib qoch,
Eski to'ning tashlab qoch.

“CHUMCHUQ KELADI BIR GALA...”

Chumchuq haydash

Ey, hoy gala, ey, hoy gala.
Chumchuq keladi bir gala.
Mening bog'im kichkina,
Ho' katta bog'larni tala!

"Sen tur, sen chiq!..". O'zbek xalq bolalar qo'shiqlari.

* * *

Hala-yo, hala-yo,
Katta polni tala-yo.
Katta polga to'ymasang,
Kichik polni tala-yo!

“ONABOSHI, QANI, CHIQ...”

Chorlamalar

Bizlar o'ynayapmiz,
Davra qurayapmiz.
Davraga kelinglar,
Davraga kelinglar,
Bizlarga qo'shilinglar!
Bu davrani qurgan
Gulnorani ko'ringlar.

* * *

Bacha-bacha, bozi,
Kim qora qozi?
Kim o'yinga chiqmasa,
Bo'yniga tosh-tarozi.

* * *

Bacha bo'lsang, kelaver,
O'ynab-o'ynab ketaver.

To'yga onang qo'ymadimi,
Atalasidan bermadimi,
Qorniginang to'ymadimi?
Ho bale-bale, ho bale!

* *

Sarimsoq dumaloq choq,
O'yinga kel, kel, o'rtoq.

* * *

O'zbargani suvi bor,
Daraxtlari xuddi dor.
Onaboshi, qani, chiq,
Bachalaring senga zor.

“SAN TUR, SAN CHIQ!..”

O'yin boshlanmasi

Chori chambar,
Biri anbar.
Ona qiz qayda?
Ola-bula tog'da.
Tog'man, zuvman,
Pilkash to'tiqiz,
San tur, san chiq.

MUNDARIJA

<i>A. Oripov, M. Burhonov. O'zbekiston</i>	
Respublikasi Davlat Madhiyasi.....	3
So'zboshi o'rnida.....	5

KATTA YOSH DAVRI (5—6 YOSHGACHA)

O'ZBEK XALQ OG'ZAKI IJODI

O'zbek xalq bolalar qo'shiqlari

“Ketgan qushlar uzoqdan yana bizga qaytadi...” (*Mavsum qo'shiqlari*)

“Omonlik-hey, omonlik...”.....	10
“Navro'z keldi, yoz keldi...”.....	11
“Qaldirg'och qayib uchar...”.....	11
“Ketgan qushlar...”.....	11
“Chitti gul-a, chitti gul...”.....	11
“Laylak keldi, yoz bo'ldi...”.....	12
“Laylaklar uchib keldi...”.....	13

“Tulkicha-ya, tulkicha...” (*Qiziqmachoqlar*)

“Ola tog'ning boshida...”.....	13
“Girdon-girdon tozi...”.....	13
“Tulkicha-ya, tulkicha...”.....	14
“Qurbaqajon, qurbaqa...”.....	15

“Turna, arqon sol!...” (*Hukmlagichlar*)

“G'alvir, g'alvir!...”.....	15
“Qaldirg'och, g'och-g'och...”.....	16
“Qaldirg'och, g'och-g'och...”.....	16
“Laylak keldi, ilon qoch...”.....	16

“Chumchuq keladi bir gala...” (*Chumchuq haydash*)

“Ey, hoy, gala, ...”.....	16
“Hala-yo, hala-yo...”.....	17
“Jo'xorilar oq bo'ldi...”.....	17

“Onabosh, qani, chiq...” (Chorlamalar)

“Bizlar o‘ynayapmiz...”	17
“Bacha-bacha, bozi...”	17
“Bacha bo‘lsang, kelaver...”	17
“Sarimsoq dumaloq choq...”	18
“O‘zbargani suvi bor...”	18

“San tur, san chiq!” (O‘yin boshlanmasi)

“Chori chambar...”	18
“Qovun palak...”	19
“Guldon-guldon tozi...”	19
“Bo‘m-bo‘m-bo‘m...”	19
“Tiri-tiri, traktor...”	19
“Lagan-lagan...”	20

O‘raga sichqon tushdi, guldur-gup! (Guldur-guplar)

“Dim-dim...”	20
“O‘raga sichqon tushdi, guldur-gup...”	20
“Jildir-jip”	20
“Guldur, guldur, guldur-gur...”	21

“Bululim-bululim, bir tanga...” (Aytishma o‘yinlar)

“Sohibjamol uydan chiqsa...”	21
“Oppoq-oppoq, oq ko‘rak...”	21
“Bululim-bululim, bir tanga...”	22
“Opa,opa, anjir...”	22
“Guldur-guldur...”	22
“Ro‘-ro‘-ro‘...”	22
“Xurmacha bog‘i...”	23
“Xurmacha bog‘i...”	23
“Besh tosh otdim uzoqqa...”	24
“Umbul baka-bum...”	24
“O‘toptilar, ketoptilar...”	24
“Dasturxonda sedona...”	24
“Uy-uyingga...”	25

“Besh, olti, yetti... chumchuq uchib ketdi!” (Sanamalar)

“Bir, ikki, uch, to‘rt...”	25
“Chumchuqlar uyga kirdi...”	25
“O‘n bilan o‘n...”	26
“Bir-ikki, o‘n olti...”	26
“Paroxod qatnaydi,qatnaydi...”	26

O'ZBEK XALQ TOPISHMOQLARI

Tabiat haqida.....	27
Hayvonlar haqida.....	28
Parranda va hasharotlar haqida.....	29
Uy-ro'zg'or buyumlari haqida.....	29

TEZ AYTISHLAR.....	31
---------------------------	-----------

O'ZBEK XALQ MAQOLLARI

Ota-ona haqida.....	33
Odob haqida.....	34
Do'stlik haqida.....	35
Mehnat haqida.....	36
Bilim haqida.....	37

AXLOQ-ODOBGA OID HADIS NAMUNALARI.....	38
---	-----------

O'ZBEK XALQ ERTAKLARI

Saxiy bilan Baxil.....	41
Egri va To'g'ri (qisq. olindi).....	45
Zumrad va Qimmat.....	47
Ovchi bola (qisq. olindi).....	52
Dehqon bilan shayton.....	55
Oltin tarvuz.....	58
Qarg'avoy.....	60
Gilam.....	62
Qurbaqa qiz.....	65
O'tinchi yigit bilan sher.....	67

O'ZBEK XALQ AFSONA VA RIVOYATLARI

Oy bilan Shirin.....	69
Non hidi.....	70
Ibn Sino va kitoblar.....	71
Ibn Sino shogirdlari.....	74
Qaldirg'och himmati.....	75
Yetti go'dakning rizqi	76

O'ZBEK XALQ DOSTONLARI

Go'ro'g'lining tug'ilishi (parcha). <i>M. Murodov tayyor</i>	78
Shirin bilan Shakar (parcha). <i>M. Murodov tayyor</i>	79

JAHON XALQLARI ERTAKLARI

Arslon va quyon (qirg'iz) <i>M. Alimov tarjimasi</i>	82
--	----

Uch o'g'il (uyg'ur). <i>E. Usmon tarj.</i>	83
Qaldirg'och va ikkita qovoq voqeasi (yapon). <i>A. Boboxonov tarj.</i>	84
G'ozlar-oqqushlar (rus). <i>A. Said tarj.</i>	87
Har kim fe'liga yarasha (eston) <i>H. Ahrorova tarj.</i>	90
Bug'u bilan baliq. (chukot) <i>Ya. Hudoyqulov tarj.</i>	93
Kaklik bilan quyon. (afrika) <i>A. Boboxonov tarj.</i>	94

MUMTOZ ADABIYOT NAMUNALARI

Ulug'lik sari eltuvchi yo'l...

Yu.X. Hojib. "Qutadg'u bilig" (dostondan parchalar:) <i>B. To'xliyev bayoni</i>	96
"Kimki farog'atli kunni istasa..."	96
"Olamdagi eng ulug' fazilat..."	96
"Mehmonga taklif qilinsa..."	97
"O'zingga tilasang uzun ehtirom..."	97
"Seni siz deganlarni..."	97
A. Navoiy. Bir kabutar. ("Saddi Iskandariy" dost.), <i>Z. Ibrohimova bayoni</i>	98
A. Navoiy. Himmatli bo'lsang. ("Hayrat ul-abror" dost.). <i>A. Hayitmetov bayoni</i>	99
Z. M. Bobur. G'or topildi. ("Boburnoma" dan). <i>Z. Ibrohimova bayoni</i>	100
S. Sheroziy. Bir necha amaldorlar.	
"Ikki aka-uka..." ("Guliston" dan). <i>R. Komolov tarj.</i>	101
S. Sheroziy. "Erur hammadan..." ("Bo'ston" asaridan). <i>Chustiy tarj.</i>	101

O'ZBEK BOLALAR ADABIY ERTAKLARI

<i>P. Muhammadyorova</i> . Sharlar uchdi.....	103
<i>Z. Ibrohimova</i> . Gulbahorning do'stlari.	108
<i>Z. Ibrohimova</i> . Urushqoq gul va bola.....	111
<i>T. G'oyibov</i> . Hunarli yigit xor bo'lmaydi.....	114
<i>R. Azizxo'jayev</i> . Quyuncha bilan Tulkicha.....	117
<i>Yo. Shukurov</i> . Oysha.....	119
<i>X. To'xtaboyev</i> . To'pdan ayrilganni bo'ri yer.....	121
<i>R. Tolib</i> . G'alati ziyofat.	122
<i>R. Tolib</i> . Kechikkan lola.....	124
<i>O. Begali</i> . Rangin qorlar.....	126
<i>A. Obidjon</i> . Chumolining hikoyasi.....	128
<i>A. Avloniy</i> . Maqtanchoq g'oz.	129
<i>A. Avloniy</i> . Xo'roz ila bo'ri.....	130

JAHON BOLALAR ADABIY ERTAKLARI

<i>K. Chukovskiy</i> . Do'xtir, voyjonim. <i>T. Adashboyev tarj.</i>	131
<i>V. Berestov</i> . Chin so'z. <i>Z. Ibrohimova tarj.</i>	138

<i>Aka-uka Bondarenkolar. Nega hayvonlar birga yashamaydilar?</i>	
<i>J. Nasriddinov tarj.</i>	140
<i>Aka-uka Grimmlar. Bir xumcha shovla. S.To'raxonova tarj.</i>	144
<i>Ch. Aytmatov. Jimjiloq. S.Qorayev tarj.</i>	146
<i>Sh. Perro. Qizil shapkacha. Sh.Sa'dulla tarj.</i>	147
<i>V. Suxomlinskiy. Maqtanchiq xo'roz. A. Osmon tarj.</i>	149
<i>X. A. Andersen. Boychechak. (Qisqartirib olindi). S.Yo'ldoshev tarj.</i>	150

O'ZBEK BOLALAR SHE'RIYATI

O'zbekiston — mening vatanim

<i>E. Vohidov. O'lka</i>	152
<i>E. Raimov. Kuyga to'lsin ona-Vatan</i>	153
<i>Q. Rahimboyeva. O'g'lim... so'ng qizimga birinchi saboq</i>	153
<i>Q. Ota. O'zbekistonim.</i>	154
<i>T. Adashboyev Mustaqillik</i>	155
<i>P. Mo'min. Qadim Turon</i>	156
<i>A. Oripov. Tog'lar.</i>	157
<i>N. Oripov. Ona yurtim</i>	158

“Gul yuzli bahor...” (Yil fasllari)

<i>Cho'lpon. Boychechak</i>	159
<i>Zulfiya. Lolaqizg'aldoq</i>	160
<i>I. Muslim. Birinchi sovg'a</i>	162
<i>H. Saloh. Qaldirg'och uchib keldi</i>	163
<i>Sh.Qurbon. Navro'zim</i>	164
<i>M.Murodov. Navro'zi olam</i>	165
<i>A. Ziyomat. Yalpiz terar Gulnoza</i>	165
<i>M. Qo'shoqov. Tok ochdik</i>	166
<i>H. Rahmat. Yomg'ir yog'ar</i>	166

“Endi quyosh barchani bir mehrda suyadi...”

<i>R. Fayz. Yoz</i>	167
<i>S. Jabbor. Yoz</i>	167
<i>A. Akbar. Birinchi iyun</i>	168
<i>R. Tolib. Yo'ldagi suhbatlar</i>	168
<i>M. Qahhor. Sho'x shamol</i>	170
<i>Z. Diyor. Olma</i>	171

“Bog'lar ko'm-ko'k ko'ylagin bo'yab oldi sariqqa...”

<i>Zulfiya. Oltin kuz. (qisq. olindi)</i>	172
---	-----

<i>Shuhrat. Kuz</i>	172
<i>E. Raimov. Kuz qo'shig'i</i>	173
<i>A. Ziyomat. Paxta</i>	174
<i>S. Inoyatov. Turnalar</i>	175
<i>H. Rahmat. Kuzning so'nggi kunlari</i>	175

“Yog‘, yog‘aver, oppoq qor...”

<i>Cho'lon. Qor</i>	176
<i>R. Tolib. Qish yaqin</i>	176
<i>S. Barnoyev. Jumboq</i>	177
<i>K. Turdiyeva. Qor parchalar</i>	177
<i>D. Matjon. Yog‘, yog‘aver, oppoq qor</i>	178
<i>D. Rajab. Qor</i>	178
<i>E. Sohibnazar. Ma'qul bo'ldi quyoshga</i>	179
<i>T. Xolmatov. Ona, tabiat</i>	180

“Kel, oppog‘im, kel, erkam...” (Onalar va bolalar)

<i>A. Navoiy. “Boshni fido ayla ato boshig'a...”</i>	180
<i>G. Nurullayeva. Alla</i>	180
<i>S. Zunnunova. “Yer uzra qo'ndi oqshom”</i>	181
<i>Mirtemir. Uyg'on</i>	182
<i>Q. Ota. Onajonim</i>	183
<i>R. Parfi. “Oyi, oyi, aytib bering...”</i>	185

“Xiyobonda chopgim kelar...” (Bolalar dunyosi)

<i>M. Yusuf. “Madinaxon turib ketdi...”</i> . Orzu.....	186
<i>R. Nazar. Hosil bayrami</i>	187
<i>Yu. Shomansur. Shirmoy non</i>	188
<i>J. Rahim. “Yordam...”</i>	188
<i>Sh. Otabek. Achchiq choy</i>	189
<i>T. Yo'ldosh. Mehmon</i>	189
<i>K. Turdiyeva. Qanday yaxshi. Sodiq do'st</i>	190
<i>A. Abdurazzoq. Sodda qo'zichoqlar</i>	191
<i>Z. Diyor. Kapalak</i>	192
<i>M. A'zam. Tursun, Unsin va Tabassum</i>	193
<i>A. Rahimov. Ikki qo'rqqoq</i>	194
<i>E. Sohibnazarov. Buvimni sayr qildirdim</i>	194

“Chuchmomojon, chuvlab chiq, dala-dashtdan duvlab chiq...” (Gullar olamida)

<i>Oybek. Boychechak</i>	194
<i>Q. Muhammadiy. Tongda. Nilufar. Tugunchasi ochildi</i>	195
<i>Sh. Sa'dulla. Lola. Chinni gul</i>	197

R. Is'hoqov. G'uncha.....	198
R. Fayz. Chuchmoma.....	198

“Ko'chamizga tol ekdim, katta bo'lsin, o'ssin deb...” (Daraxtlar olamida)

R. Tolib. Nihol. Yaproq.....	199
E. Raimov. Chinor.	200
A. Abdurazzoq. Tol.....	201
E. Vohidov. Qarag'ay. Archa. Terak.....	202
Q. Muhammadiy. Baqaterak.....	203
T. To'la. Majnuntol.	204

“Tillaqo'ng'iz... gul ichida qola qol...” (Hasharotlar haqida)

A. Abdurazzoq. Tilla qo'ng'iz.....	204
Q. Ota. Shoxli qo'ng'iz.....	205
A. Obidjon. Kapalak qo'shig'i.....	206
Sh. Sa'dulla. Ninachi.....	206
D. Rajab. Chumoli.....	207
Q. Ota. Xirmon bo'lar.....	207
A. Obidjon. Jangchi chumoli.....	208
S. Xudoyorov. Qirqoyoq va qirq paypoq.....	208

“Oq ayig'im, oq ayiq...” (Yovvoyi hayvonlar haqida)

A. Muxtor. Kenguru.....	209
Q. Nosirova. Kenguru. Oq ayiq.....	210
M. Boboqulov. Olmaxon.....	210
A. Muxtor. Toshbaqa.....	211
R. Farhodiy. Parishonxotir timsoh.....	212
A. Abdurazzoq. O'rmonda.....	212

JAHON BOLALAR SHE'RIYATI

N. Boqizoda. Chumchuqlar qarori. S. Barnoyev tarj.	213
A. S. Pushkin. Qish oqshomi. (qisq. olindi) M. A'zam tarj.	216
N. Bayramov. Vatan. A. Toshxo'jayev tarj.	216
J. Smaqov. Boychibor. H. Imonberdiyev tarj.	217
G. Sulaymonova. Suv qayerda yashaydi? H. Imonberdiyev tarj.	218
F. H. Dog'larja. Ko'zoynak. A. Akbar tarjimasi.	219
A. Barto. Toychoq. M. Asqarov tarjimasi.	219

O'ZBEK BOLALAR HIKOYALARI

F. Musajonov. To'lab ber. Pahlavon va nimjon.....	220
Ya. Sa dullaeva. Hozir, buvijon!..	224
M. Murodov. Ikki xil yordam. Sening galing.....	225

N. Fozilov. Quyoncha.....	227
H. Badalov. Karim chumolining tilini bilarkan.....	228
O'. Hoshimov. Akula kelmadi.....	229
K. Rahim. Xo'rozqand.....	230
T. G'oyipov. Sehrli qalam.....	232
Shuhrat. Zaynabning mushugi nega arazladi?.....	233
Z. A'lam. Yakshanba kungi shokolad.....	235
T. Qosimova. Yaxmalak.....	236

JA'HON BOLALAR HIKOYALARI

L. Tolstoy. Mushukcha. Sigir va zag'cha. Sh. Sa'dulla tarj.	238
V. Xomchenko. Askar bulog'i. M. Boboyeva tarj.	240
Q. Tangriquliyev. Non. S. G'afurov tarj.	241

MAKTABGA TAYYORLOV DAVRI (6—7 yoshgacha)

O'ZBEK XALQ OG'ZAKI IJODI

O'zbek xalq bolalar qo'shiqlari

“Somsa yopdim yalpizdan, omonlik-e, omonlik!..” (Mavsum qo'shiqlari)

“Laylakqor-a, laylakqor...”.....	244
“Ana-ana gullola-ye, gullola...”.....	244
“Keldi bahorning yomg'iri...”.....	244
“Ko'klam keldi, har erlar ..”.....	245
M. Alaviya. Navro'z — bahor bayrami.....	246
“Doirani chaling, jon momo...”.....	247
“Boychechagim boylandi...”.....	248
“Laylak kelsa, yoz bo'lur...”.....	249
“Ha mayli-yo, ha mayli...”.....	249

“Ramazon aytib keldim...” (Ramazon qo'shiqlari)

“Assalomu-alaykum...”.....	250
“Kiraversin davlat...”.....	250
“Ramazon aytib keldim...”.....	251
“Oq tanga, ko'k tanga...”.....	251

“Musicha pat-pat etadi...” (Hukmlagichlar)

“Musicha pat-pat etadi...”.....	252
“Chumchuq, chumchuq, chumchuq, deng...”.....	252
“Uying kuygur chumchuqlar...”.....	252

“Qirdan qirg‘iy qiyolar...”	253
“G‘oz-g‘ozim bor, g‘oz-g‘oz...” (Qiziqmachoqlar)	
“Yo‘ldan topdim bir qamchin...”	253
“G‘oz-g‘ozim bor, g‘oz-g‘oz...”	254
“Oyi-oyi, barot oyi...”	254
“Davraga kelinglar, ho!...” (Chorlamalar)	
“Tokchaga bug‘doy sepuvdim...”	255
“Tovuq tomda yotarmi...”	255
“Oylar oydin bo‘libdi...”	255
“Do‘st, otalar qo‘ydi mani...”	255
“Og‘zimga soliq qulf ...” (Guldur-guplar)	
“Jildirim-juft...”	256
“Kumush bolta...”	256
“Biron-kalon...”	256
“Chori-chambar...”	256
“Oq terakmi, ko‘k terak?...” (Aytishma o‘yinlar)	
“Qamar, qamar qamchini...”	257
“Biz boyagi hovlida...”	257
“Bululum-bululim, bozi...”	257
“Bo‘rilar va echkilar...”	258
“Chopishda kim o‘zadi...”	258
“Ergash, Ergash, ergashamiz...”	259
“Agar hushyor bo‘lsangiz...”	259
“Topil-topil, qayrag‘och...”	259
“Ruxsor tug‘ilgan kuni...”	260
Chap berish.....	260
Qotirmachiq.....	260
“Zum...m...m...”	261
“Aldab-aldab boplandi...”	261
To‘qson, yuz... yuzga kirgin oppoq qiz...” (sanamalar)	
“Bir, ikki...”	262
“Oppa-oppa...”	262
“O‘n, yigirma...”	262
“Ellig-u ellik...”	263
”Bir, ikki...”	263
O‘ZBEK XALQ TOPISHMOQLARI	
Tabiat haqida.....	263

Jonivorlar haqida.....	265
Oziq-ovqatlar haqida.....	266
Odam tanasining a'zolari haqida.....	267
Turli narsalar haqida.....	268
TEZ AYTISHLAR.....	270

O'ZBEK XALQ MAQOLLARI

Vatan haqida.....	273
Ota-onalar haqida.....	274
Odob haqida.....	275
Non haqida.....	276
Do'stlik haqida.....	277
Yolg'onchilik va rostgo'ylik haqida.....	278
Bilim haqida.....	279

AXLOQ-ODOBGA OID HADIS NAMUNALARI.....	280
---	------------

O'ZBEK XALQ ERTAKLARI

Aql va boylik.....	284
Uch og'ayni botirlar (qisq. matni).....	285
Kenja o'g'il.....	288
Nima eksang, shuni o'rasan.....	289
Tulkiboy.....	290
Shum tulki.....	293
Dushmanning katta-kichigi bo'lmaydi.....	295
Shirin uyqu.....	297
Xurmacha polvon.....	298

O'ZBEK XALQ DOSTONLARI

Rustamxon. <i>M. Murodov tayyor</i>	300
---	-----

O'ZBEK XALQ AFSONA VA RIVOYATLARI

Navoiyning do'sti.....	303
Bog'i Boburiy.....	304
Beruniyning dam olish kunlari.....	306
Luqmoni Hakim.....	307
Sumalak -- ko'klam mo'jizasi.....	308

JAHON XALQLARI ERTAKLARI

Nima uchun inson dunyoda hammadan kuchli? (qirg'iz). <i>M. Alimov tarj</i>	310
O'zboshimcha opa-singillar.(qirg'iz). <i>M. Alimov tarj</i>	311
Dub daraxti bilan qo'ziqorin. (litva). <i>N.Yusupova tarj</i>	313

Quyoning labi nega tirtiqliq. (eston). <i>M.Sodiqova tarj.</i>	314
Masha bilan Ayiq. (rus). <i>I. Muslim tarj.</i>	316
O'n ikki oy. (slovak) (qisq. olindi). <i>A.Boboxonov tarj.</i>	319
Muchalning kelib chiqishi. (xitoy). <i>A.Boboxonov tarj.</i>	323
Tadbirkor xo'roz.(xaus). <i>A.Boboxonov tarj.</i>	329

MUMTOZ ADABIYOTDAN NAMUNALAR

“ULUG‘LIK SARI ELTUVCHI YO‘L...”

<i>Kaykovus</i> . Ota-onani hurmatlash haqida. (“Qobusnoma”dan). <i>S.Dolimov tarj.</i>	330
<i>Yu.X.Hojib</i> . “Qutadg‘u bilig” dostonidan parchalar: <i>B.To‘xliyev bayoni</i>	331
“Salomlashish qoidasi...”.....	331
“Ko‘ngil kamtar bo‘lsa...”.....	331
“So‘zlar misoli...”.....	331
<i>S.Sheroziy</i> . Hotam to‘g‘risida hikoyat.(“Bo‘ston”dan) <i>Chustiy tarj. Z.Ibrohimova bayoni</i>	332

Buyuk siymolar haqida

Amir Temur. <i>Z.Ibrohimova tayyor</i>	333
I. Arabshoh. Amir Temurning Jayxundan shoshilinch o‘tishi.(“Amir Temur tarixi”dan). <i>Z. Ibrohimova bayoni</i>	335
Imom al-Buxoriy. <i>A.Irisov tayyor</i>	335
Imom al-Buxoriy to‘plagan hadislaridan namunalar. <i>A. Irisov tayyor</i>	337

O‘ZBEK BOLALAR ADABIY ERTAKLARI

<i>Ya. Sa‘dullayeva</i> . Yong‘oqjon.....	338
<i>F. Musajonov</i> . Endi hech kim zerikmaydi.....	340
<i>M. Murodov</i> . Eng qimmatli narsa.....	343
<i>Z. Ibrohimova</i> . Uyqu xafa bo‘ldi.	344
<i>Z. Ibrohimova</i> . Mayna bo‘lgan qush.....	348
<i>T. Ilhomov</i> . Adib betartib.....	350
<i>T. Eshbek</i> . Usta.....	351
<i>T. G‘oyibov</i> . Aldoqchi hakka.....	353
<i>R. Tolib</i> . Bulbulcha.....	355
<i>O. Begali</i> . Rahmdilning daraxti.	357
<i>O. Begali</i> . O‘rik gullari.....	360

JAHON BOLALAR ADABIY ERTAKLARI

<i>N. Hikmat</i> . Yo‘lbars bilan mushuk. <i>G.Normatova tarj.</i>	363
<i>L. Tostoy</i> . Uch ayiq. <i>A.Muhiddin tarj.</i>	365
<i>Aka-uka Grimmlar</i> . O‘rmondagi avliyo Yozef. <i>Sh. Ro‘ziyev va M. Javbo‘riyevlar tarj.</i>	368

<i>X. K. Andersen. Jirkanch o'rdak bolasi. M. Mahmudov tarj.</i>	371
---	-----

O'ZBEK BOLALAR SHE'RIYATI

O'ZBEKISTON — MENING VATANIM.

<i>P. Mo'min. Vatan — bu... ..</i>	379
<i>X. Davron. Yagonadir Vataning sening.....</i>	380
<i>N. Narzullayev. O'lkam.....</i>	382
<i>B. Isroil. Shunday o'lkam bor... ..</i>	382
<i>O'. Qo'ldoshev. Oltin shu'la.....</i>	383
<i>M. Qo'shmoqboy. O'zbek xalqi.....</i>	383
<i>T. Adashboyev. Ona tilim.</i>	384
<i>T. Adashboyev. Qiyosi yo'q.</i>	385
<i>E. Malikov. Bayroq, gerb va madhiya haqida jajjigina ertak.....</i>	386
<i>N. Orifjonov. O'zbekiston bayrog'i.....</i>	387
<i>E. Malikov. Jajjigina ertakning davomi.....</i>	388
<i>V. Ahmadjon. O'zbekiston gerbi.....</i>	390
<i>M. Xoliqov. Temur bobom.....</i>	390
<i>T. Ubaydullo. Inson beshigi.....</i>	391
<i>M. A'zam. Yer aylanadi.....</i>	392

Qadrdonim bahor, sog'inganim sen!...” (Yil fasllari)

<i>H. Rahmat. Qadrdonim bahor.....</i>	393
<i>M. Ro'ziyeva. Bahor.....</i>	395
<i>N. Xolmurodov. Bahor.....</i>	395
<i>I. Boboqulova. Ko'k somsa.....</i>	396
<i>V. Tojimatov. Sumalak.....</i>	396
<i>N. Oston. Bahor raqsi.....</i>	397
<i>H. Murodov. Yuring, bolalar.....</i>	398

“Bol yig'moqda mevalar...”

<i>A. Obidjon. Yoz.....</i>	398
<i>H. Rahmat. Saraton.....</i>	399
<i>S. Inoyatov. Yoz yomg'iri.....</i>	399
<i>K. Turdiyeva. Quyosh ko'chasi.....</i>	400

“Bog'larning yetilib to'lishgan chog'i...”

<i>Q. Muhammadiy. Bizning kuz.</i>	401
<i>H. Rahmat. Kuz ko'rinishlari.....</i>	402
<i>M. Yusuf. Kuz.....</i>	402
<i>N. Oston. Xitob.....</i>	403
<i>Y. Sulaymon. Yodgor bog'im.....</i>	403

“Qorlar o‘ynab yog‘moqda...”

<i>Q. Ota.</i> Yangi yil salomi.....	404
<i>A. Nosirov.</i> Qor yog‘moqda.....	405
<i>N. Turmuhamedov.</i> Qishning ishi.....	406
<i>U. Qurbonov.</i> Zag‘chalar.....	406
<i>D. Rajab.</i> Qish lavhalari.....	407
<i>Y. Sulaymon.</i> Yog‘ayapti.....	408
<i>N. Oston.</i> Qor xat.	408
<i>N. Orifjonov.</i> Oppoq qor.....	409

“Ona erur qiblai olam...”

<i>A. Oripov.</i> Ona.....	409
<i>H. Solihova.</i> Alla.....	410
<i>V. Ahmadjon.</i> Onajonim qo‘llari.....	411
<i>T. Yo‘ldosh.</i> Ota-ona.....	411
<i>M. A‘zam.</i> Onam ishdan keladi.....	412
<i>R. Tolib.</i> Nega xursandmas oyim?.....	412
<i>K. Turdiyeva.</i> Oyim bilan arazlashdim...”.....	413
<i>A. Ziyomat.</i> Keksalar.....	414
<i>A. Abdurazzoq.</i> Buvalar.....	414

“Hozir yoshim oltida...” (Bolalar olami)

<i>Zulfiya.</i> Gullarim.....	415
<i>G‘. G‘ulom.</i> O‘ylashni o‘rganamiz.....	416
<i>E. Vohidov.</i> Oyga uchsak.....	417
<i>K. Turdiyeva.</i> Muloyimlik ko‘chasi.....	418
<i>Y. Sulaymon.</i> Hozir uoshim oltida.....	419
<i>Y. Sulaymon.</i> Bo‘y va es.....	420
<i>M. Yusuf.</i> Qushlar ham yig‘lar.....	420
<i>H. Saloh.</i> Olma.	421
<i>H. Rahmat.</i> Shoshqaloq.	422
<i>H. Rahmat.</i> Esonmisiz-omonmisiz.....	422
<i>H. Imonberdiyev.</i> Olamoshim.....	423
<i>M. Qahhor.</i> Kuchugimiz bolaladi.....	424
<i>T. Adashboyev.</i> Joyiga osyapman.....	425
<i>M. Ibrohimov.</i> Ko‘p qiziqaman.....	425
<i>P. Mo‘min.</i> Bekorjon.....	426
<i>A. Ko‘chimov.</i> Tush ko‘rdim.....	427
<i>F. Shohismoil.</i> Kuzatish.....	428
<i>S. Barnoyev.</i> Feruza aytgan qo‘shiq.....	428

“Dilda havas uyg‘onsin...” (Kasb-hunar haqida)

<i>S. Qo‘qonbekov.</i> Ey, hunarjon, hunarjon.....	429
<i>Q. Hikmat.</i> Nay.....	430
<i>T. Rahimova.</i> Non savatim.....	430
<i>H. Yoqubov.</i> Usta Tolib.....	431
<i>O. Abdurahmon.</i> Usta.....	431
<i>T. Ilhomov.</i> Varragim.....	432

“Nafis chayqaladi bir tup na‘matak...” (Gullar olamida)

<i>Oybek.</i> Na‘matak.....	432
<i>I. Muslim.</i> Boychechak.....	433
<i>R. Farhodiy.</i> Kaktus.....	434
<i>Sh. Sa‘dulla.</i> Lolaqizg‘aldoq.....	434
<i>P. Ermat.</i> Moychechakning qalpog‘i.....	435

“Dalada ko‘p do‘stim bor...” (Meva va sabzavotlar haqida)

<i>Q. Muhammadiy.</i> Olma.....	435
<i>A. Obidjon.</i> Loviya.	436
<i>A. Obidjon.</i> Baqlajon.	437
<i>T. Adashboyev.</i> Shaftoli.....	437
<i>A. Obidjon.</i> Sabzi.....	438
<i>N. Orif.</i> Mosh.	438
<i>N. Orif.</i> Makkajo‘xori.....	439
<i>N. Barakayev.</i> Zira.....	439
<i>M. A‘zam.</i> Qoyil qoling.....	440

JA'HON BOLALAR SHE'RIYATI

<i>G. Mistral.</i> Yer va ayol. <i>Zulfiya tarj.</i>	443
<i>D. Qilich.</i> Uxla, qo‘zim. <i>Shuhrat tarj.</i>	444
<i>M. Omarov.</i> Ona tilim. <i>T. Adashboyev tarj.</i>	444
<i>A. Barto.</i> Men ortiqcha. <i>M. Ahmedov tarj.</i>	445
<i>A. Barto.</i> Gul tergali qishki o‘rmonga. <i>Q. Ota tarj.</i>	446
<i>V. Babayan.</i> Tegirmon haqi. <i>T. Adashboyev tarj.</i>	446
<i>Yu. Marsinkyavichyus.</i> Jang tugadi. <i>T. Adashboyev tarj.</i>	447

O‘ZBEK BOLALAR QISSALARI

<i>Oybek.</i> Alisherning yoshligi. (shu nomli qissadan parcha).....	448
<i>X. To‘xtaboyev.</i> “Odobli bola” o‘yini. (“Jannati odamlar” qissasidan parcha)....	452

O‘ZBEK BOLALAR HIKOYALARI

<i>A. Avloniy.</i> To‘g‘rilik.....	460
<i>Ya. Sa‘dullayeva.</i> Yetib oldimmi?.....	460

<i>O'.</i> <i>Hoshimov.</i> Yalpiz somsa.	462
<i>O'.</i> <i>Hoshimov.</i> Oppoq buvaning oppoq paxtasi.....	464
<i>O'.</i> <i>Usmonov.</i> Chumchuq bola.....	466
<i>T.</i> <i>Qosimova.</i> Toshbaqa tarozibon ekan... ..	467
<i>F.</i> <i>Musajonov.</i> Qo'shoqvoyning "himmati".....	469
<i>S.</i> <i>G'afurov.</i> Jonli haykal.....	471
<i>S.</i> <i>O'sarov.</i> Qo'yning gapi.....	472
<i>Z.</i> <i>Ibrohimova.</i> Mardona.....	472
<i>F.</i> <i>Kamolov.</i> Oygulning do'stlari. Vasila tarj.....	474

JAHON BOLALAR HIKOYALARI

<i>K.</i> <i>Marukas.</i> Toychoq. <i>Ch. Avazov tarj.</i>	477
<i>V.</i> <i>Suxomlinskiy.</i> Qancha tong o'tib ketdi. <i>G. G'afurova tarj.</i>	479
<i>D.</i> <i>Sulaymonov.</i> Foydali ish . <i>T. Adashboyev tarj.</i>	480
<i>O'.</i> <i>Turmanjonov.</i> Oq bo'taloq. <i>M.Ahmedov tarj.</i>	481

ADABIY TOPISHMOQLAR

Tabiat haqida

<i>H. Rahmat.</i> "Qorga o'xshar, emas qor...", "Osmondan yog'adi u...", "Ko'k toqida doira...", "Makoni osmon — dengiz...", "Paxtaday yumshoq, momiq..."	484
<i>S. G'afurov.</i> " U tushganda dala qir...".....	485
<i>N. Ermatov.</i> "Tun chog'ida miltillab...".....	485
<i>M. Yunus.</i> "Goh sopi yo'q o'roqday...",	485
<i>M.Yunusaliyev.</i> "Bulutga qilich solar...".....	485
<i>N. Mirzaliyev.</i> "Ismi bor-u, jismi yo'q...".....	486

O'simliklar haqida

<i>H. Rahmat.</i> "Uxlab yotar kunduzi...".....	486
<i>S. G'afurov.</i> "Yerda asta unadi...", "Novdalarning qulog'i...", "Qo'zi" desam ko'rinmas...".....	486
<i>S. G'afurov.</i> "Makonidir dalalar...", "Ko'z uzolmay quyoshdan...", "Yer tagida ko'p inoq...".....	487
<i>H. Rahmat.</i> "Tukdan parda yuzida...".....	487
<i>H. Rahmat.</i> "Tuzilishi danakday...".....	488
<i>B. Choriyev.</i> "Bitta dara ikki tog'...".....	488

Jonivorlar haqida

<i>U. Abduazimova.</i> "Uning toji qip-qizil...".....	488
<i>M. Yunus.</i> "Har bahorda qaytadi...".....	488
<i>H. Rahmat.</i> "Ko'zin ocholmas...",	488

<i>Q. G'oyibov.</i> "Qo'nadi ming bir gulga..."	489
<i>O'. Qilichev.</i> "Asal bilan boqadi..."	489
<i>M. Yunusaliyev.</i> "Oyoq-qo'li aslo yo'q...", "Olti oyoq-qo'li bor..."	489
<i>A. Yunusov.</i> "Ko'zi bor kiprik qoqmas..."	489
<i>G'. Abdullayev.</i> "Bersam unga o't..."	489
<i>N Ermatov.</i> "Xavf bo'lsa, koptok bo'lib...", "Yonidan o'tsa birov..."	490

O'yinchoqlar haqida

<i>H. Rahmat.</i> "Dum-dumaloq..."	490
<i>M. Valixonov.</i> "Urgan sari yayraydi..."	490
<i>S. G'afurov.</i> "Ko'ylagi juda yupqa..."	490
<i>E. Nomozov.</i> Ko'zlari yoqut munchoq..."	491

Oziq-ovqatlar haqida

<i>H. Rahmat.</i> "Muzga o'xshar-u, muzmas", "Xo'rozim yog'och oyoq..."	491
<i>S. G'afurov.</i> "Shakar kabi oq, mayda..."	491
<i>O'. Qilichev.</i> "Bir idishda ikki taom..."	492

Turli narsalar haqida

<i>A. Hoshimov.</i> "O'zgalarga nur berar..."	492
<i>B. O'rinov.</i> "Charaqlab ko'zi..."	492
<i>R. Is'hoqov.</i> "Qulog'iga qo'ysam qo'log'im..."	492
<i>S. G'afurov.</i> "Eshitmaydi qulog'i..."	492
<i>H. Ahmadjonov.</i> "Qulog'ini burasa oyim..."	493
<i>Q. Madumarov.</i> "Mehmon kelsa avvalo..."	493

TEZ AYTISHLAR

<i>G. Fayozova.</i> "Tursun tunda...", "Jo'ra jajji..."	493
<i>I. Qosimov.</i> "Qoraboy qarag'ayga...", "To'p-to'p..."	493
<i>S. G'ofurov.</i> "Bu yoz..."	493
<i>S. G'ofurov.</i> "Sovuqda..."	494
<i>I. Mirzayeva.</i> "Jizzaxning...", "Ikki ukki..."	494
<i>Z. Ravshanova.</i> "Salim sariq sabzini...",	494
<i>D. Mirtazoyev.</i> "Tolib tandir...",	494
<i>H. Otaqulov.</i> "Yaxshivoy yaxshi..."	494
<i>A. Yunusov.</i> "Shoshqaloq shoyim..."	494

* * *

<i>Z. Ibrohimova.</i> Badiiy so'zning qudrati	495
Manbalar ko'rsatkichi	509

**GULGINA II Jild kichkintoylar uchun badiiy
adabiyot majmuasi kitobini to'liq holida olish
uchun murojaat qiling:**

Kitob narxi: 10 ming so'm

Biz bilan bog'lanish:

Telegram kanalimiz:

Kanal [@maktabgacha_TT](https://t.me/maktabgacha_TT) yoki

Admin → [@hujjat1bot](https://t.me/hujjat1bot)

Admin

Shokirjon

91-397-77-37

To'lov uchun: UZCARD *880*8600 0609 4180 8876*summa#

HUMO *880*9860 0803 8650 5368*summa#

DIQQAT!!!

Sizga buni omonat qilib beramiz.
Faqat o'zingiz uchun
elektronikasidan foydalaning.
Kanal va gruppalarga
tarqatmang.